

Retorn al futur: el valor de l'acord amb l'Iran

Anàlisi

RAFAEL GRASA
INSTITUT CATALÀ INTER-
NACIONAL PER LA PAU

L'acord marc signat entre l'Iran, els EUA i cinc països més té un gran potencial de canvi en el sistema internacional i en la geopolítica regional. Esdevindrà realitat si d'aquí al mes de juny es tanquen els detalls tècnics i si s'implementa plenament i esdevé així el sistema més complet i intrusiu de seguiment d'un acord de no-prolifерació de la història. Sense menystenir les dificultats negociadores relatives als detalls de transparència i seguiment i l'aixecament de les sancions, l'obstacle principal serà la ratificació als Estats Units. En tindrem un tast d'aquí pocs dies, quan es reprenguin les sessions parlamentàries amb majoria republicana a les dues cambres i un petit però combatiu nucli demòcrata partidari de la mà dura.

Quant als canvis que pot tenir en el sistema internacional, destaca el suport als mecanismes de negociació, diàleg i entesa en la resolució de controvèrsies, combinats amb procediments sòlids de sancions internacionals. Altrament dit, l'aposta per negociacions que, en lligar diversos temes a més del que es dilucida a la taula, potencien so-

lucions *guanyar-guanyar*. Es veu en el fet que l'Iran renuncia amb l'acord a la proliferació nuclear, almenys ràpida, a canvi de reconeixement i millora econòmica. De fet, tanca la via del plutoni i dificulta molt la de l'urani, com mostra el gràfic.

A més, l'acord reforça el Tractat de No-prolifерació Nuclear (TNP), en un any en què toca conferència periòdica de les parts i en què la proliferació nuclear al Pròxim Orient, que ja va complicar la reunió del 2010, serà al centre dels debats. L'acord elimina el risc seriós de noves potències nuclears i posa l'èmfasi en l'única existent, Israel, fora del TNP, una situació insostenible a llarg termini. Finalment, cal esmentar l'exemple que significa per al contenciós amb Rússia sobre Ucraïna.

Tanmateix, a curt i mitjà termini, la principal conseqüència és l'acceleració del canvi geopolític regional. De fet, un retorn al futur: l'Iran com a factor central de la regió i aliat d'Occident, la constant que va trencar fa quatre dècades la victòria de Khomeini. Hi afegirem la pèrdua de pes de l'Aràbia Saudita, desafiada fins i tot per altres potències del Golf; la recuperació de la confiança en Egipte, i la decisió de pactar amb el règim siríà. Hi ha, però, una novetat, el nou arc de crisi entre xiïtes i sunnites, que explica la intervenció al Iemen. El passat afaïçona un nou present i anuncia un futur ben diferent. —